

Zerrin YULUĞKURAL , Mustafa GÜL , Dilek ZENCİROĞLU , Altan ÜNVER , Eylem SERİNKAYA, Meral Ş DEMİR , Reyhan İNCE KASAP, Reşan ARLIER

Amaç: Ameliyat koşullarında kullanılan hasta örtüleri, cerrahi alan infeksiyonlarının gelişiminde etken olabilecek bakterilere karşı bariyer özellik göstermesi ana amacını taşımaktadır. Bu yolla steril alan sürdürülebilir özelliğini korumakta, özellikle cerrahi süresiyle orantılı infekte olma riski en aza indirilebilmektedir. Hasta örtüsü olarak kullanılacak seçenekler içinde tekstiller ve dokumasız özellikte malzemeden tek kullanımlık örtüler bulunmaktadır. Hasta örtüsü seçiminde standartlara uygunluk yanında önemli bir faktör maliyettir. Bu çalışma tek kullanımlık örtü setleri ile çok kullanımlık tekstil setler arasında çok merkezli bir karşılaştırmayı amaçlamıştır

Yöntem ve bulgular: Türkiye’de 4 üniversite, 3 devlet hastanesi ve bir özel hastanenin verileri alınmış ve EN 13795 standardına uygun denk bir tek kullanımlık set fiyatı ile karşılaştırılmıştır. Bu amaçla her hastanenin standart hasta örtü seti ve bir set için tekstil, maruziyet bandı, etiket, indikatör maliyeti, bir otoklav döngüsünde steril edilen standart örtü seti satışı, otoklav bir döngü maliyeti, çamaşır makinesi bir çalışma maliyeti ve yıkanan set sayısı istenmiş ve her bir sete düşen otoklavlama ve yıkama ücretleri belirlenmiş ve set maliyetine eklenmiştir. Örtü setlerinin takipleri de sorular arasında yer almış ve her hastanede farklı sayıların hedeflenerek takip edildiği yahut kullanım sayıları takip edilmiyor olduğu görülmüştür. Bir set maliyetinin bir kullanıma denkliğini sağlamak için, örtülerde en fazla 20 yıkama ve kullanımın önerilmiş olması doğrultusunda her bir set tekstil maliyeti 20’ye bölünmüştür. Ek olarak görülmeyen ancak gider oluşturan harcamaların bir sete düşen maliyet hesabı da yapılmıştır. Merkezi sterilizasyon ünitesi, çamaşırhane ve terzihane personeli bu açıdan sorgulanmış, diğer rutin işlerde çalışanlar dışlanarak, tekstil örtüler için çalışan ve tek kullanımlık malzeme kullanılırsa üniteye ihtiyaç olmayacak personel maliyeti hesaplanarak tek bir sete düşen miktar eklenmiştir. Bunun dışında yalnızca tekstil örtüler için kullanılan ve tek kullanımlık örtü kullanımı durumunda devre dışı kalabilecek otoklavların yıllık rutin bakım ve ek giderleri de bir örtü seti için hesaplanmış ve maliyete eklenmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda çalışmaya dahil üniversite hastaneleri ve özel hastane için %25-50 düşük maliyetle çok kullanımlık tekstil örtü setleri lehine etkin maliyet bulunmuş buna karşılık 3 devlet hastanesinin sonuçlarında tek kullanımlık ve çok kullanımlık setler benzer maliyet hesabı vermiştir. Belirtilmesi gereken bir nokta bu çalışmada ameliyat sayılarına göre her hastane için ayrı fiyat alındığı ve tek kullanımlıklar için maliyetin EN standartlarına uygun olarak verildiğidir. EN13795-3 performans kriterleri göz önüne alınmaz ise tek kullanımlık setlerin fiyatlarının yaklaşık olarak %75 aşağı maliyete kadar düşebileceği dip not olarak sunulmalıdır. Bu çalışmanın bir kısıtlılığı EN standardı açısından tekstil ve tek kullanımlıkların temelde karşılaştırılamaz olmasıdır.